

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

כ"ד באדר ב' תשפ"ד
03 באפריל 2024
סימוכין: 2000-1089-2024-0000088

לכבוד: מנהלי בתי הספר העל יסודיים

הנדון: מתווה היבחנות חדש לתלמידי י' תשפ"ה (2025)

לימודי מקצועות הרוח, החברה והמורשת מהווים מרכיב משמעותי בתהליך גיבוש זהותם האישית והחברתית של בוגרי מערכת החינוך. בתקופה בה כולנו נתונים, מקצועות אלו מקבלים משנה תוקף וחשיבותם רבה כחלק מעיבוד האירועים.

כחלק מהרצון לחזור לשגרה, ומתוך הבנה שהחזרת החיים למסלולם, מחזקת את החוסן לו אנו זקוקים כחברה, תכנית הבגרויות הגמישה תצא לדרך בשנת הלימודים הבאה (תשפ"ה, 2025), וזאת לאחר החלטה להשהות בתשפ"ד את התוכנית לנוכח המלחמה.

להלן עיקרי המתווה:

- תחולה:** המתווה יחול על בוגרי תשפ"ז (2027) – תלמידי כיתה י' בשנת (2025).
- מקצועות לימוד:** מקצועות ההומניסטיקה – היסטוריה, ספרות, תנ"ך, יהדות, אזרחות, תושבע"פ, מחשבת ישראל, מורשות (איסלאם, נצרות, דרוזים).

עקרונות המתווה:

- גמישות:** בית הספר יוכל לבחור עבור המחזור הראשון (בוגרי 2027) אם להכניסו למתווה אם לאו. בית ספר שיבחר שלא להיכנס למתווה יבחן בכלל מקצועות ההומניסטיקה בהיבחנות חיצוניות, כפי שהיה נהוג עד כה (בחינה חיצונית + הערכה חלופית).
- אוטונומיה:** בית ספר שיבחר להיכנס למתווה החדש, יוכל לבחור להיבחן בחלק מהמקצועות על פי המתווה הישן ובחלק על פי המתווה החדש (אין הגבלה בכמה מקצועות יבחן בכל מתווה).
- ידע ומיומנויות:** המתווה החדש משלב בכל מקצוע- היבחנות חיצוניות בהיקף מצומצם יותר וביצוע משימות ביצוע מבוקרות אשר משלבות ידע ומיומנויות הנדרשות מהתלמידים בהשתלבותם בהמשך בחיים הבוגרים.

תיאור המתווה:

בכל אחד ממקצועות הרוח, החברה והמורשת, עומדת לרשות בית הספר האפשרות לבחור אם להיבחן על פי המתווה החדש או על פי המתווה הישן.

למקצועות של 2 או 3 יח"ל (אזרחות כלל המגזרים, היסטוריה כלל המגזרים, תנ"ך, ספרות ממלכתי וחרדי, יהדות ותושב"ע).

מתווה חדש	היבחנות חיצוניות – בהיקף 35%	↖
	2 משימות ביצוע מבוקרות – בהיקף 35%	↖
	הערכה חלופית – בהיקף 30%	↖
מתווה ישן	היבחנות חיצוניות – בהיקף 70%	↖
	הערכה חלופית – בהיקף 30%	↖

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

מקצועות של 1 יח"ל (מחשבת ישראל דתי, ספרות דתי מורשת דת אסלאם, מורשת דרוזית, דת נוצרית)

היבחנות חיצונית – בהיקף 50% משימה אחת מקוונת ומבוקרת – בהיקף 20% הערכה חלופית – בהיקף 30%	< < <	מתווה חדש
היבחנות חיצונית – בהיקף 70% הערכה חלופית – בהיקף 30%	< <	מתווה ישן

כאמור, כל בית ספר יוכל לבחור בכל אחד ממקצועות הרוח, החברה והמורשת את אופן ההיבחנות (מתווה חדש או מתווה ישן) בהתאם לכוחות ההוראה, להעדפת צוותי המורים, הכשרת המורים, תשתית מיחשובית מספקת (אמצעי קצה, תשתית אינטרנט וכיו"ב).
 אנו ממליצים לבתי הספר להתנסות ולבחור בשנה הבאה במתווה החדש לפחות במקצוע אחד. אנו מכירים בעובדה כי נדרשת הטמעה הדרגתית, הכשרה וליווי ועל כן עבור המחזור הראשון (בוגרי תשפ"ז – 2027) ניתנת לבית הספר בחירה מלאה. יחד עם זאת, **במחזור שלאחר מכן (בוגרי תשפ"ח – 2028) כלל בתי הספר ידרשו לבחור לפחות במקצוע אחד במתווה החדש, ועל כן, כאמור, מומלץ להתנסות כבר בשנה הבאה בביצוע המשימות והגשתן.**

5. ביצוע המתווה – המשימות תתבצענה במערכת אינפנטיי:

בחודשים האחרונים, פותחה עבורכם מערכת ייעודית לצורך עבודה על המשימות והגשתן. המערכת מותאמת באופן מלא לצורכי הוראת המשימות, ביצוען והערכתן. תינתן תמיכה מלאה (הן טכנולוגית והן פדגוגית) בביצוע המתווה ויישומו וכן בשימוש במערכת.

6. בקרה ומשוב:

מתוך רצון לשמור על שוויוניות וסטנדרטיזציה, אגף הבחינות ידגום מכל כיתה, מספר משימות לצורכי בקרה ומשוב.

7. הרכב הציון במקצוע במתווה החדש:

לאור המתווה החדש, הציון הכולל של כל אחד מתחומי הדעת רוח, חברה ומורשת יהיה מורכב ממשימות ביצוע מבוקרות, בחינה חיצונית והערכה חלופית עפ"י המשקלים הבאים:

ציון חיצוני - ללא מגן		+	ציון בית ספרי	
35%	בחינה חיצונית		35%	2 משימות ביצוע מבוקרות
		30%	הערכה בית ספרית	
35%	סה"כ ציון חיצוני	65%	סה"כ ציון בית ספרי	

8. ארגון הלמידה ופריסת ההיבחנות:

בשני המתווים, הישן והחדש, שעות ההוראה יהיו ללא שינוי מהמצב הקיים כיום. כלומר, למקצוע של יחידה 1 יהיו 3 ש"ש, 2 יח"ל יהיו 6 ש"ש ולמקצוע של 3 יח"ל יהיו 9 ש"ש. יש להקפיד ולשמור על שעות ההוראה כפי שצוינו לעיל.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

מתווה חדש – הבחנות חיצוניות בכיתה י':

החל מקיץ י': ניתן להיבחן בבחינה החיצונית בהיקף 35% בלבד. מומלץ לפרוש את ההוראה וההערכה במקצוע על פני שנתיים.

מתווה ישן:

ללא שינוי ובדומה למה שהיה נהוג עד כה.

בכיתה י': ניתן ללמד ולדווח את הציונים עבור הערכה חלופית 30%

החל מחורף י"א: ניתן להיבחן בבחינה החיצונית 70%.

9. תמיכה, ליווי, פיתוח מקצועי והדרכה:

לצורך הטמעה מיטבית של המתווה החדש ומתוך הבנה כי נדרשת הכשרה של הצוותים הפדגוגיים לשינוי הנדרש, יעמדו לרשותכם מספר מעגלי תמיכה אשר ילוו את התהליך בצדדים הטכניים שלו לצד ההכשרה הפדגוגית הנדרשת:

א. הכשרה ופיתוח מקצועי:

- פיתוח מקצועי בית ספרי
- פיתוח מקצועי מקוון
- פיתוח מקצועי במרכזי הפסגה.
- פיתוח מקצועי בימי עיון מרוכזים באמצעות מרכזי פסגה או באמצעות מפמ"רים.
- קהילות – קהילות מקצועיות

10. נתיב דיגיטלי ונשף (שותפי פיתוח, חלוצי הערכה ותמ"ר): יישארו ללא שינוי (ניתן לעשות עד שלושה מקצועות במסלול זה).

לסיכום

בכל אחד ממקצועות ההומניסטיקה בית הספר בוחר מתווה חדש או מתווה ישן. ככל שבית ספר בחר במתווה החדש, עליו לבחור את הנושאים בהם יבחן בבחינה החיצונית ובהלימה את הנושאים המשלימים בהם יבוצעו משימות הביצוע המבוקרות. בית ספר יכול לבחור את כל מקצועות החברה המורשת והרוח במתווה החדש, או את כולם במתווה הישן, או לחלופין, חלק במתווה הישן ואת היתר במתווה החדש. החל משנת הלימודים תשפ"ו (2026) כלל בתי הספר ידרשו לבחור **לפחות** מקצוע אחד במתווה החדש.

ד"ר טלי יניב
יו"ר המזכירות הפדגוגית

אינה זלצמן
סמנכ"לית בכירה
ומנהלת המינהל הפדגוגי

העתיקים:

מר יואב קיש, שר החינוך
מר מאיר שמעוני, מנכ"ל משרד החינוך
מנהלי המחוזות
מר דויד גל, מנהל אגף בכיר בחינוך
גב' אלה מוזס, מנהלת אגף א' על יסודי
מפמ"רים